

# Ekstavraket

Av Janne Lerberg & Agne Pettersson

Delar av vraket blev upptäckta av undertecknade redan den 26 september 1999 vid dykning utanför Långstätt fiskeläge på endast två meters djup. Vi hade fått tips av ordsbefolkningen om att det flutit iland skeppsvirke efter stormar. Vi pratade också med fiskare som sa att det skulle finnas minst tre vrak. När vi dök fann vi vrakdelar efter ett vrak (figur 1).

Gotlands Havsgille började med inventeringar runt Gotlandskusten efter vrak på våren 2000, då vi – dykpartners sedan många år – beslutade oss för att göra dykningar i viken vid Långstätt fiskeläge med anledning av tidigare fynd. Fredagen den 1 september 2000 ledde vi en inventering med en grupp om fem personer och fann under dagen botten av fartygsvraket, samt två fristående stenistor. Stenistorerna har måtten 2x2 respektive 3x3 meter och har förmodligen används för förtöjning.

Vraket är starkt nedbrutet. Den största sammanhängande delen är sidan av fartygsbotten, vars längd är 15 meter och bredden 5,4 meter. En del av barlasten av gråsten ligger kvar.

Fartyget har varit kravellbyggt och de 40 centimeter breda bordläggningsplankorna är sammanfogade med trädymlingar. Åldern uppskattas till sent 1700-tal med anledning av ovanstående konstruktionsätt. Det är inte säkert att vraket ligger kvar på

den ursprungliga förlisningsplatsen. Det är långgrund och kusten är öppen, så det är möjligt att vrakdelarna spolats in närmare land. Botten runt vraket består av ett lager med lösa stenar och sand på hållbotten. Vraket är delvis översandat.

Studier av rapporter och sjöförklaringar från slutet av 1700-talet till 1800-talets början på länsarkivet i Visby visar att vraket kan vara fartyget snaubriggen Delfin. Fartyget sattes på land vid Långstätt fiskeläge 1793 efter att ha sprungit läck redan utanför Öland. Hon var sillastad och avgick från Köpenhamn den 13 juni 1793 destinerad till Stockholm. Hon framfördes av kapten Simon Trapp.

Vraket i Eksta har mätts upp och fotograferats. Fartyget har troligen haft en längd av 25–30 meter. Vi har utfört ett antal dyktimmar i området och hittat mera skeppsvirke, dock efter senare förlisningar. Förutom vrakdelar från den förmodade Delfin finns delar från ett fartyg med kopparbultar (förmodligen sent 1800-tal), samt delar från ett vrak med smalare bord och trädymlingar (troligen 1800-tal).

**Janne Lerberg och Agne Pettersson är amatörarkeologer som dyker såväl i havet som i arkiven. De är båda verksamma inom Gotlands Havsgille.**

Foto: Göran Ankarilija, Gotlands Havsgille



Figur 1. Dykare i färd med att undersöka vraket vid Långstätt fiskeläge.